

**Ministerieel besluit tot bescherming als monument van de parochiekerk
O.-L.-Vrouw en St.-Jan-Baptist met historische kerkhofsite
in Deinze (Bachte-Maria-Lerne)**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 september 2013 tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen parochiekerk O.-L.-Vrouw en St.-Jan-Baptist met historische kerkhofsite te Deinze;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 3 april 2014 ,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische, de artistieke en de sociaal-culturele waarde als monument:
De parochiekerk O.-L.-Vrouw en St.-Jan-Baptist met omringend kerkhof en
./.

toegangsweg, gelegen in
 Deinze (Bachte-Maria-Leerne), Ooidonkdreef zonder nummer.
 bekend ten kadaster:
 Deinze, 10de afdeling, sectie B, perceelnummers 338E, 339C, 339D
 zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

De huidige Onze-Lieve-Vrouw en St.-Jan-Baptistkerk werd gebouwd in 1877-80 op de plaats van het oude, in kern tot de 12de eeuw opklimmende kruiskerkje op de historische omringende kerkhofsite en qua vormgeving ook geïnspireerd op zijn historische voorganger.

De invloed van de heren van Nevele en later de gefortuneerde families van het nabijgelegen kasteel van Ooidonk, was bepalend voor de bouwgeschiedenis, de vernieuwbouw en uitrusting van de kerk.

De behouden historische kerkhofsite met oude toegangsweg vanaf de Leernsesteenweg getuigt van de zeer oude occupatie van de site en de dorpskern van het vroegere Sint-Maria-Leerne.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

De neogotische kerk vormt qua exterieur en interieur een harmonisch neogotisch geheel, geconcipieerd door architect August Van Assche. Voor het exterieur inspireerde de architect zich op de sobere bakstenen vroege gotiek en op de oude kerk met dezelfde inplanting, plattegrond en achthoekige kruisingstoren.

Uit verschillende ontwerpen die architect Van Assche voorstelde voor de nieuwe parochiekerk werd de voorkeur gegeven aan het ontwerp dat geïnspireerd was op te vroegere kerk. Architectuurhistorisch is deze bakstenen kruisbasiliek met kruisingstoren een schoolvoorbeeld van een neogotische plattelandskerk. De stijleenheid van het imposante exterieur en het ruimtelijk indrukwekkende interieur met het specifiek voor de nieuwe kerk ontworpen meubilair maakt deze kerk ook tot een mooi voorbeeld van totaal kunstwerk, kenmerkend voor de neogotiek uit het einde van de 19de eeuw.

Artistieke waarde:

De artistieke waarde van het kerkgebouw ligt vooral in de harmonieuze samenhang van de architectuur, de interieurbeleving en het specifiek voor de nieuwe kerk ontworpen meubilair in een kunstzinnig uitgevoerde neogotische stijl kenmerkend voor de St.-Lucasschool.

De natuurstenen altaren, de credensnis en het grafmonument van de familie t' Kint de Roodenbeke, uitgevoerd door het kunstenaarsatelier Bressers - Blanchaert en het meubilair uitgevoerd in de jaren 1879-1881 door de Brugse schrijnwerker Charles Lenoir, vast medewerker van J.B. Bethune, zoals de koorbanken, de communiebank en het doksaal, zijn representatief voor de toenmalige neogotische kerkstoffering. De

kunstig gebeeldhouwde preekstoel werd gerealiseerd naar een ontwerp van architect A. Van Assche van 1880. De neogotische, fraai gebeeldhouwde eikenhouten biechtstoel werd geschonken door pastoor Haegens in 1879.

De figuratieve glasramen en de grisailles, alle van het glazenieratelier van Arthur Verhaegen en zijn opvolger Jozef Casier (Gent), dragen bij tot het unieke totaalconcept van het gebouw.

De gepolychromeerde en vergulde kruiswegstaties, geleverd door het 'Maison Raffl & Cie', bekend fabrikant van religieuze beelden en kerkmeubilair in Parijs, getuigen van een uitzonderlijke kwaliteit.

Het St.-Rochusbeeld, het geklede O.-L.-Vrouwebeeld en het barokke processiestuk met hoofd van St.-Jan uit de 18de eeuw komen nog uit de oude kerk en verwijzen naar de devotie voor de heiligen en de vroegere vermaarde St.-Jansommegang en processies.

Sociaal-culturele waarde:

Het geheel van parochiekerk en omringend deels ommuurd en omhaagd kerkhof vormt de kern van de kleine dorpsgemeenschap van het vroegere Sint-Maria-Leerne. Door de aanleg in 1567 van een verbindingsdreef tussen het Kasteel van Ooidonk en de steenweg, ontwikkelde het dorp zich verder aan de huidige Ooidonkdreef. Vooral de historische en ruimtelijke context door de ligging aan de Ooidonkdreef in de nabijheid van het historische Kasteel van Ooidonk bepalen mee de uitzonderlijke waarde van het kerkgebouw. Dankzij de financiële steun en schenkingen van de kasteelheren, de familie t' Kint de Roodenbeke - de Nayer en hun opvolgers, bezit de kerk een waardevol cultuurpatrimonium.

De aanwezigheid in de kerk van het 18de-eeuwse processiestuk met hoofd van St.-Jan verwijst nog naar de tot de jaren 1960 bloeiende St.-Jansommegang en devotiecultuur in de parochie. De gepolychromeerde gipsen beelden op sokkels en baldakijnen uit het atelier Bressers-Blanchaert maken integraal deel uit van het concept en getuigen van het katholieke reveil aan het einde van de 19de eeuw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

16-07-2014

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS